

Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny 2012/2013. tanév

Matematika I. kategória - 1. forduló

Javítási-értékelési útmutató

1. Az n pozitív egész számnak pontosan két pozitív osztója van, az $n+1$ -nek pedig pontosan három.

Hány pozitív osztója van az $n+2012$ számnak?

Megoldás:

Ismert, hogy az $N = p_1^{\alpha_1} \dots p_k^{\alpha_k}$ osztóinak száma:

$$d(N) = (\alpha_1 + 1) \dots (\alpha_k + 1). \quad 1 \text{ pont}$$

Ezért pontosan két pozitív osztója a prímszámoknak van. Mivel n prímszám, osztói:

$$n \text{ és } 1. \quad 1 \text{ pont}$$

Pontosan három pozitív osztója a p^2 alakú számoknak van, ahol p prímszám, és ezek az osztók az

$$1; p; p^2$$

számok. 1 pont

Mindezeket figyelembe véve:

$$n+1 = p^2,$$

amelyből

$$n = p^2 - 1.$$

Ezt átalakítva:

$$n = (p-1) \cdot (p+1)$$

következik. 2 pont

Mivel n prím, és $p-1 < p+1$, ezért csak

$$p-1=1, \text{ és } p+1=n,$$

lehet, azaz

$$p=2,$$

és

$$n=3.$$

Ez az n valóban prímszám, osztói 1 és 3.

Így $n+1 = 4 = 2^2$ osztói 1, 2, 4.

2 pont

Ez azt jelenti, hogy

$$n + 2012 = 2015,$$

amelynek prímtényezős felbontása:

$$2015 = 5^1 \cdot 13^1 \cdot 31^1,$$

ezért az $n + 2012$ számnak pontosan $2 \cdot 2 \cdot 2 = 8$ pozitív osztója van, és ezek

1; 5; 13; 31; 65; 155; 403; 2015.

3 pont

Összesen:

10 pont

2. Elhelyezhető-e a térben 11 pont úgy, hogy az általuk meghatározott egyenesek száma 53 legyen? Lehet-e a 11 pont által meghatározott egyenesek száma 54? Állítását indokolja!

Megoldás:

- a) A pontok által meghatározott egyenesek száma akkor maximális, ha a pontok között semelyik három sincs egy egyenesen. 1 pont

Ezért a 11 pont által meghatározott egyenesek maximális száma:

$$(1) \quad \frac{11 \cdot 10}{2} = 55. \quad \text{2 pont}$$

Vegyünk egy olyan 11 pontból álló ponthalmazt, amelyben semelyik három pont nincs egy egyenesen.

Legyen $A; B; C$ ezen ponthalmaz három eleme. Ha B helyett egy AC egyenesen lévő D pontot veszünk, akkor az AB helyett egy AC -vel egybeeső AD egyenest kapunk, valamint BC helyett egy ugyancsak AC -vel egybeeső DC -t.

Így az A, D, C pontok által meghatározott egyenesek száma három helyett egy lesz, vagyis 2-vel csökken. 2 pont

Ez azt jelenti, hogy elhelyezhető 11 pont úgy, hogy az általuk meghatározott egyenesek száma

$$\text{legyen.} \quad 55 - 2 = 53 \quad \text{2 pont}$$

- b) Ha lenne a 11 pontnak olyan elhelyezkedése, hogy az általuk meghatározott egyenesek száma 54 volna, akkor biztosan lenne közöttük 3 olyan, amely egy egyenesre illeszkedik, ellenkező esetben az egyenesek száma (1) szerint 55 lenne. 1 pont

Legyen ez a három, egy egyenesre illeszkedő pont $A; B; C$! Ha a három pont közül az egyiket, például a B pontot lehúzzuk az egyenesről úgy, hogy közben ne kerüljön másik egyenesre, akkor új egyeneseket hozunk létre, mégpedig az AB és CB egyeneseket, és így az egyenesek száma 2-vel nő.

1 pont

Ekkor viszont 56 egyenes keletkezne, ami ellentmond annak, hogy a 11 pont által meghatározott egyenesek maximális száma 55.

Tehát 11 pontnak nincs olyan elhelyezkedése, amelynél az általuk meghatározott egyenesek száma 54 lenne.

Összesen: 1 pont
10 pont

3. Oldja meg a pozitív egész számokból álló számhármások halmazán az alábbi egyenletrendszert:

$$(a) \quad x + y + z = 12,$$

$$(b) \quad xy + xz + yz = 47.$$

1. Megoldás:

Az (a) egyenletből az következik, hogy az $x; y; z$ pozitív egész számok egyike sem lehet 10-nél nagyobb.

Mivel a számok összege (a) miatt páros, a páronként vett szorzatok összege a (b) egyenlet szerint páratlan, ezért a három szám közül pontosan az egyik páros, a másik kettő páratlan.

1 pont

Az egyenletrendszer mindkét egyenlete szimmetrikus az $x; y; z$ ismeretlenekben, ezért ha kapunk megoldásként egy $x; y; z$ számhármást, akkor a számhármás összes permutációja is megoldás.

Ezért feltehetjük, hogy

$$x \leq y \leq z.$$

1 pont

Ezen feltevés miatt az $x + y + z = 12$ egyenletből azt kapjuk, hogy

$$12 = x + y + z \geq 3x,$$

illetve

$$12 = x + y + z \leq 3z,$$

amiből

$$(1) \quad x \leq 4,$$

és

$$(2) \quad z \geq 4.$$

1 pont

Mivel x pozitív egész, ezért (1)-re való tekintettel x lehetséges értékei:

$$x = 1, x = 2, x = 3, x = 4.$$

1 pont

Ha $x = 1$, akkor az (a) egyenletből

$$y + z = 11,$$

ennek pozitív egész megoldásai:

$$y = 1; z = 10, \quad y = 2; z = 9, \quad y = 3; z = 8,$$

$$y = 4; z = 7, \quad y = 5; z = 6.$$

Kiesnek a lehetőségek közül, az $x \leq y \leq z$ miatt

$$y = 6; z = 5, \quad y = 7; z = 4$$

$$y = 8; z = 3, \quad y = 9; z = 2 \quad \text{és} \quad y = 10; z = 1.$$

A (b) egyenletből azt kapjuk, hogy

$$(3) \quad yz = 47 - x(y + z).$$

Ebbe $x = 1$, és $y + z = 11$ -et helyettesítve

$$yz = 36.$$

Azon y, z párok, amelyeket nem zártunk ki a lehetőségek közül, egyike sem elégíti ki ezt az egyenletet, tehát $x = 1$ mellett nincs megoldása a feladatnak.

2 pont

Ha $x = 2$, akkor az (a) egyenletből

$$y + z = 10,$$

ennek pozitív egész megoldásai

$$y = 1; z = 9, \quad y = 2; z = 8, \quad y = 3; z = 7,$$

$$y = 4; z = 6, \quad y = 5; z = 5, \quad y = 6; z = 4,$$

$$y = 7; z = 3, \quad y = 8; z = 2, \quad y = 9; z = 1.$$

Figyelembe véve a (2) és az $x \leq y \leq z$ feltételt, és azt, hogy, $x; y; z$ közül pontosan egy szám páros, csak

$$y = 3; z = 7$$

$$y = 5; z = 5$$

lehet megoldás.

Viszont ezek sem tesznek eleget a (3)-ból adódó

$$yz = 47 - 2 \cdot 10,$$

$$yz = 27$$

1 pont

egyenletnek, ezért $x = 2$ mellett sem kaptunk megoldást.

Ha $x = 3$, akkor az (a) egyenletből

$$y + z = 9,$$

ennek pozitív egész megoldásai

$$y = 1; z = 8,$$

$$y = 2; z = 7,$$

$$y = 3; z = 6,$$

$$y = 4; z = 5,$$

$$y = 5; z = 4,$$

$$y = 6; z = 3,$$

$$y = 7; z = 2,$$

$$y = 8; z = 1.$$

Az $x \leq y \leq z$ feltétel miatt csak

$$y = 3; z = 6 \text{ és } y = 4; z = 5$$

lehet megoldás.

(3)-ból $x = 3$, $y + z = 9$ mellett azt kapjuk, hogy

$$yz = 20.$$

Ennek csak

$$y = 4; z = 5$$

tesz eleget.

Ez azt jelenti, hogy az

$$x = 3; y = 4; z = 5$$

számhármassal, - és ezek összes lehetséges permutációja - megoldása a feladatnak.

1 pont

Ha $x = 4$, akkor az (a) egyenletből

$$y + z = 8,$$

ennek pozitív egész megoldásai

$$y = 1; z = 7, \quad y = 2; z = 6, \quad y = 3; z = 5,$$

$$y = 4; z = 4, \quad y = 5; z = 3, \quad y = 6; z = 2,$$

$$y = 7; z = 1.$$

1 pont

Figyelembe véve a paritásra vonatkozó feltételt, az $x \leq y \leq z$, és a (2) kikötéseket, ezek egyike sem ad megoldást.

Az egyenletrendszer összes megoldásai táblázatba foglalva:

x	y	z
3	4	5
3	5	4
4	3	5
4	5	3
5	3	4
5	4	3

Összesen:

1 pont

10 pont

Megjegyzések:

- 1) ha a versenyző nem alkalmazza az $x \leq y \leq z$ feltételt, hanem a megoldás során valamennyi szóba jövő egész számot kipróbálja, akkor helyes megoldási menet esetén megkapja a teljes pontszámot
- 2) ha a versenyző kitalálja a helyes számhármast, de nem indokolja, hogy csak ennek permutációi lehetnek megoldások, akkor legfeljebb 3 pontot kaphat (1 pontot a számhármás ellenőrzéséért, 2 pontot a számhármás permutációiért)

2. Megoldás:

Az egyenletrendszer mindkét egyenlete szimmetrikus az $x; y; z$ ismeretlenekben, ezért ha kapunk megoldásként egy $x; y; z$ számhármast, akkor a számhármassal összes permutációja is megoldás.

1 pont

Továbbá az (a) és (b) egyenletek szimmetriája miatt feltehetjük, hogy a kiszámítandó ismeretlenek közül a z a legnagyobb.

1 pont

Az (a) egyenlet mindkét oldalát négyzetre emeljük:

$$(1) \quad x^2 + y^2 + z^2 + 2xy + 2yz + 2zx = 144.$$

1 pont

Az (1) egyenletbe a (b)-t behelyettesítve

$$(2) \quad x^2 + y^2 + z^2 = 50$$

következik.

1 pont

Mivel $x; y; z$ pozitív egész számok, és z a legnagyobb, ezért (2) alapján $z < 7$, hiszen $z \geq 7$ mellett (2)-ből $x^2 + y^2 \leq 1$ következik, ez pedig egyetlen pozitív egész $x; y$ párra sem teljesül.

1 pont

A $z = 6$ eset sem fordulhat elő, mert abból $x^2 + y^2 = 14$ következik, de a 14-nél kisebb négyzetszámok (1, 4, 9) semmilyen párosítása mellett sem lesz az összegük 14.

1 pont

A $z = 5$ esetben (2)-ből

$$(3) \quad x^2 + y^2 = 25.$$

Ezt az egyenletet kielégítik az

$$x = 3; y = 4$$

és

$$x = 4; y = 3$$

számpárok, és csak ezek, tehát a feladat megoldását adó számhármassok lehetnek:

$$x = 3; y = 4; z = 5,$$

és

$$x = 4; y = 3; z = 5.$$

2 pont

A $z < 5$ eset nem állhat fenn, mert ha z a legnagyobb, akkor $x < z$, $y < z$

miatt

$$z \leq 4,$$

$$y \leq 4,$$

$$x \leq 4,$$

amiből

$$x^2 + y^2 + z^2 \leq 3 \cdot 16,$$

$$x^2 + y^2 + z^2 \leq 48$$

lenne, ami ellentmond (2)-nek.

1 pont

A összes megoldás tehát

x	y	z
3	4	5
3	5	4
4	3	5
4	5	3
5	3	4
5	4	3

A táblázatbeli számhármások, és csak ezek a feladat feltételeinek megfelelő megoldások.

Összesen: 1 pont
10 pont

3. Megoldás:

(a)-ból következik, hogy

$$(1) \quad x, y, z \in [1, 10].$$

(a)-t átalakítva

$$(2) \quad y + z = 12 - x, \quad 1 \text{ pont}$$

továbbá (b)-ből

$$yz = 47 - x(y + z),$$

amiből figyelembe véve (2)-t

$$(3) \quad yz = 47 - x(12 - x) = 47 - 12x + x^2. \quad 1 \text{ pont}$$

a Viete formulák alapján y és z olyan másodfokú egyenlet gyökei, melyben

$$a = 1,$$

$$b = -(y + z) = x - 12,$$

$$c = yz = 47 - 12x + x^2.$$

Az

$$u^2 + (x - 12)u + (47 - 12x + x^2) = 0 \quad 1 \text{ pont}$$

egyenletnek akkor lehet $u_1 = y$, $u_2 = z$ -re megoldása, ha diszkriminánsa nem negatív. Ekkor

$$y = \frac{12 - x + \sqrt{D}}{2} \text{ és } z = \frac{12 - x - \sqrt{D}}{2}. \text{ (Vagy fordítva.)} \quad 1 \text{ pont}$$

Ezért kiszámítjuk D -t:

$$D = b^2 - 4ac,$$

$$D = (x - 12)^2 - 4 \cdot 1 \cdot (47 - 12x + x^2),$$

$$D = x^2 - 24x + 144 - 188 + 48x - 4x^2,$$

$$(4) \quad D = -3x^2 + 24x - 44. \quad 1 \text{ pont}$$

A valós gyök létezésének szükséges feltétele az, hogy

$$D \geq 0$$

legyen.

Megkeressük D zérushelyeit:

$$-3x^2 + 24x - 44 = 0,$$

$$x_{1,2} = \frac{-24 \pm \sqrt{576 - 528}}{-6},$$

$$x_1 \approx 2,84,$$

$$x_2 \approx 5,15.$$

1 pont

Ezért a lehetséges egész x -ekre

$$x \in \{3, 4, 5\}.$$

1 pont

Figyelembe véve (2)-t, (3)-at és (4)-et

x	$y+z$	yz	D	y	z
3	9	20	1	4 vagy 5	5 vagy 4
4	8	15	4	5 vagy 3	3 vagy 5
5	7	12	1	3 vagy 4	4 vagy 3

2 pont

Így az összes számhármas:

$$(3, 4, 5),$$

$$(3, 5, 4),$$

$$(4, 5, 3),$$

$$(4, 3, 5),$$

$$(5, 3, 4),$$

$$(5, 4, 3).$$

1 pont

Összesen:

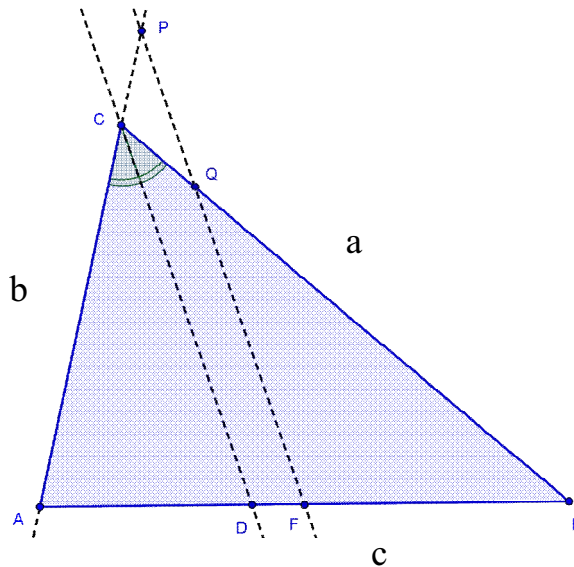
10 pont

4. A nem egyenlőszárú ABC háromszögben $BC > CA$. Az AB oldal F felezőpontján keresztül húzzunk párhuzamost a C pontbeli belső szögfelezővel, ez az egyenes az AC egyenest a P , a BC egyenest a Q pontban metszi. Bizonyítsa be, hogy

$$\frac{BC}{AC} - \frac{PQ}{QF} = 1!$$

Megoldás:

1. ábra

Az 1. ábrán látható jelölések szerint az ABC háromszög oldalainak hossza $BC = a$; $CA = b$ és $AB = c$.

A feltétel szerint $BC > CA$, ezért nyilvánvaló, hogy a C pontbeli belső szögfelezőnek az AB oldallal való D metszéspontja közelebb van az A ponthoz, mint a B ponthoz.

1 pont

A fenti jelölésekkel felírhatjuk a háromszögre a belső szögfelező tételét:

$$(1) \quad \frac{AD}{c - AD} = \frac{b}{a}.$$

(1)-ben elvégezve a műveleteket, rendezés után

$$(2) \quad AD = \frac{b \cdot c}{a + b},$$

illetve

(3) $BD = c - AD = \frac{a \cdot c}{a + b}$ 2 pont

A $BAC\angle$ -et a CD és PQF párhuzamosokkal metszettük el, ezért a párhuzamos szelőszakaszok tétele szerint:

(4) $\frac{PF}{CD} = \frac{AF}{AD}$.

Mivel

$$AF = \frac{c}{2},$$

ezért (4)-ből

$$PF = CD \cdot \frac{c}{2 \cdot AD}$$

következik.

1 pont

(2) szerint

$$AD = \frac{b \cdot c}{a + b},$$

ezért

(5) $PF = CD \cdot \frac{a + b}{2b}$.

1 pont

Az $ABC\angle$ -et is ugyanezen párhuzamosokkal metszettük el, ezért a párhuzamos szelőszakaszok tétele szerint:

(6) $\frac{QF}{CD} = \frac{BF}{BD}$.

(6)-ból $BF = \frac{c}{2}$ felhasználásával

$$QF = CD \cdot \frac{c}{2 \cdot BD}$$

adódik.

1 pont

Ezt összevetve (3)-mal, azt kapjuk, hogy

$$(7) \quad QF = CD \cdot \frac{a+b}{2a}. \quad 1 \text{ pont}$$

(5) és (7) alapján

$$\frac{PF}{QF} = \frac{CD \cdot \frac{a+b}{2b}}{CD \cdot \frac{a+b}{2a}},$$

$$\frac{PF}{QF} = \frac{a}{b}.$$

De

$$PF = PQ + QF,$$

ezért

$$\frac{PQ + QF}{QF} = \frac{a}{b},$$

$$\frac{PQ}{QF} + 1 = \frac{a}{b}.$$

2 pont

Ez pedig azt jelenti, hogy

$$\frac{a}{b} - \frac{PQ}{QF} = 1,$$

vagyis

$$\frac{BC}{AC} - \frac{PQ}{QF} = 1,$$

és éppen ezt akartuk bizonyítani.

1 pont

Összesen: 10 pont

5. Oldja meg a valós számok halmazán a

$$\frac{\sqrt{2012 - 503x} - |3x - 2|}{\sqrt{2x + 12} - |3x - 2|} \leq 1$$

egyenlőtlenséget!

Megoldás:

A számlálóban és a nevezőben levő négyzetgyökös kifejezések csak akkor értelmezhetők, ha

$$-6 \leq x \leq 4.$$

1 pont

A nevezőben levő különbség értéke nem lehet zérus, azaz

$$\sqrt{2x + 12} - |3x - 2| \neq 0,$$

innen pedig:

$$\sqrt{2x + 12} \neq |3x - 2|.$$

Ebben mindkét oldal nemnegatív, ezért a négyzetreemelés ekvivalens átalakítás.

A műveletek elvégzése után:

$$9x^2 - 14x - 8 \neq 0,$$

és ezzel

$$x \neq -\frac{4}{9}, \text{ illetve } x \neq 2.$$

Az egyenlőtlenség tehát azokra az x -ekre értelmezhető, melyekre

$$(1) \quad x \in \left[-6; -\frac{4}{9}\right] \cup \left[-\frac{4}{9}; 2\right] \cup [2; 4]$$

1 pont

Válasszuk két részre a megoldást az egyenlőtlenség nevezőjének előjele szerint:

$$(2) \quad \sqrt{2x + 12} - |3x - 2| > 0,$$

vagy

$$(3) \quad \sqrt{2x+12} - |3x-2| < 0. \quad 1 \text{ pont}$$

a)

A (2) egyenlőtlenség átrendezés után

$$\sqrt{2x+12} > |3x-2|$$

alakban írható.

A kapott egyenlőtlenségben mindkét oldal nemnegatív, a négyzetreemelés tehát ekvivalens átalakítás, így rendezés után a

$$9x^2 - 14x - 8 < 0$$

egyenlőtlenséget kapjuk. Ennek megoldásai:

$$(4) \quad -\frac{4}{9} < x < 2. \quad 1 \text{ pont}$$

A (2)-ből adódó (4) feltétel mellett megszorozzuk az eredeti egyenlőtlenség mindkét oldalát a bal oldali tört nevezőjével.

Ekkor

$$\sqrt{2012 - 503x} - |3x - 2| \leq \sqrt{2x + 12} - |3x - 2|,$$

amelyből ekvivalens átalakítással kapjuk, hogy:

$$(5) \quad \sqrt{2012 - 503x} \leq \sqrt{2x + 12}.$$

Az (5) egyenlőtlenségben mindkét oldal nemnegatív, ezért négyzetre emelhetünk.

Az (5) megoldásai az

$$x \geq \frac{400}{101}$$

egyenlőtlenségnek megfelelő valós számok. 1 pont

Az $x \geq \frac{400}{101}$ és a (4) feltételt egyszerre egyetlen valós szám sem elégíti

ki, ezért a (2) feltétel mellett nem kaptunk megoldást. 1 pont

b)

A (3) egyenlőtlenség átrendezés után

$$\sqrt{2x+12} < |3x-2|$$

alakban írható.

Ebben az egyenlőtlenségben mindkét oldal nemnegatív, ezért a négyzetreemelés ekvivalens átalakítás.

A műveletek elvégzése és rendezés után a

$$9x^2 - 14x - 8 > 0$$

egyenlőtlenséget kapjuk, amelynek megoldásai azok az x -ek, melyekre

$$(6) \quad x \in \left] -\infty; -\frac{4}{9} \right[\cup \left] 2; \infty \right[.$$

1 pont

A (3)-ból kapott (6) feltétel mellett megszorozzuk az eredeti egyenlőtlenség mindkét oldalát a bal oldali tört nevezőjével.

Ebből

$$\sqrt{2012 - 503x} - |3x - 2| \geq \sqrt{2x + 12} - |3x - 2|$$

egyenlőtlenség adódik.

Ekvivalens átalakításokkal:

$$(7) \quad \sqrt{2012 - 503x} \geq \sqrt{2x + 12}.$$

A (7) egyenlőtlenség megoldásai az

$$x \leq \frac{400}{101}$$

egyenlőtlenségnek megfelelő valós számok. Ezeket a (6) feltétellel összevetve a

$$(8) \quad x \in \left] -\infty; -\frac{4}{9} \right[\cup \left] 2; \frac{400}{101} \right]$$

valós számokat kapjuk.

1 pont

Figyelembe véve az értelmezési tartományt, (1)-et

$$x \in \left[-6; -\frac{4}{9} \right[\cup \left[-\frac{4}{9}; 2 \right[\cup \left] 2; 4 \right]$$

adódik, hogy az eredeti egyenlőtlenségnek azok, és csak azok az x -ek, melyekre

(9)
$$x \in \left[-6; -\frac{4}{9} \left[\cup \right] 2; \frac{400}{101} \right].$$
 1 pont

Átalakításaink ekvivalensek voltak, ezért a (9)-nek megfelelő valós számok az eredeti egyenlőtlenség megoldásai.

Összesen: 1 pont
10 pont

6. Az x és y pozitív valós számok szorzata 50, továbbá teljesül, hogy $x > y$.

Határozza meg az $\frac{x^2 + y^2}{x - y}$ kifejezés minimumának értékét!

Adja meg az $\frac{x}{y}$ aránynak azt az értékét, amelyre a kifejezés a minimumát valóban felveszi!

Megoldás:

Az $\frac{x^2 + y^2}{x - y}$ kifejezés mindig pozitív, ha $x > y$.

Ekvivalens átalakítással kapjuk:

$$(1) \quad \frac{x^2 + y^2}{x - y} = \frac{(x - y)^2 + 2xy}{x - y}. \quad 1 \text{ pont}$$

Az (1)-ből adódik, hogy:

$$(2) \quad \frac{x^2 + y^2}{x - y} = (x - y) + \frac{2xy}{x - y}. \quad 1 \text{ pont}$$

Átalakítjuk (2) jobboldalát

$$(3) \quad \frac{x^2 + y^2}{x - y} = 2 \frac{(x - y) + \frac{2xy}{x - y}}{2}.$$

Mivel az $x > y$ feltétel miatt $(x - y)$ és $\frac{2xy}{x - y}$ is pozitív, ezért

alkalmazhatjuk a számtani és mértani közép közti egyenlőtlenséget: 1 pont

$$(4) \quad \frac{(x - y) + \frac{2xy}{x - y}}{2} \geq \sqrt{(x - y) \cdot \frac{2xy}{x - y}}.$$

$$\frac{(x - y) + \frac{2xy}{x - y}}{2} \geq \sqrt{2xy},$$

$$\frac{(x-y) + \frac{2xy}{x-y}}{2} \geq \sqrt{100},$$

$$(5) \quad \frac{(x-y) + \frac{2xy}{x-y}}{2} \geq 10. \quad 1 \text{ pont}$$

(1 , (2), (3), (4) és (5)-ből az következik, hogy

$$\frac{x^2 + y^2}{x-y} \geq 2 \cdot 10$$

vagyis

$$\frac{x^2 + y^2}{x-y} \geq 20. \quad 1 \text{ pont}$$

Egyenlőség pontosan akkor van, ha a számtani és mértani középben szereplő mennyiségek egyenlők, azaz, ha:

$$(x-y) = \frac{2xy}{x-y}. \quad 1 \text{ pont}$$

rendezés után

$$(6) \quad x^2 - 4xy + y^2 = 0. \quad 1 \text{ pont}$$

Mivel y pozitív, ezért, $y^2 > 0$, ezért (6) mindkét oldalát oszthatjuk vele:

$$\frac{x^2}{y^2} - 4\frac{x}{y} + 1 = 0.$$

Az $\frac{x}{y} = z$ jelölés bevezetésével a

$$(7) \quad z^2 - 4z + 1 = 0 \quad 1 \text{ pont}$$

másodfokú egyenletet kapjuk, amelynek gyökei

$$z_1 = 2 + \sqrt{3} \text{ és } z_2 = 2 - \sqrt{3}. \quad 1 \text{ pont}$$

A $z_2 = 2 - \sqrt{3}$ nem megoldása a feladatnak, mert az x és y pozitív

számok, továbbá $x > y$, és így szükségképpen $\frac{x}{y} > 1$, márpedig a

$$z_2 = \frac{x}{y} = 2 - \sqrt{3} \text{ szám kisebb 1-nél.}$$

Az $\frac{x^2 + y^2}{x - y}$ kifejezés minimumának értéke tehát 20, és ezt a minimumot az

$$\frac{x}{y} = 2 + \sqrt{3} \text{ arány esetén veszi fel.}$$

1* pont

Összesen: 10 pont

Megjegyzés:

Az $x \cdot y = 50$ és az $\frac{x}{y} = 2 + \sqrt{3}$ arány alapján az x és y pozitív számok kiszámolhatók, a számolás eredménye:

$$x = 5 \cdot \sqrt{4 + 2 \cdot \sqrt{3}} = 5(\sqrt{3} + 1),$$

és

$$y = 5 \cdot \sqrt{4 - 2 \cdot \sqrt{3}} = 5(\sqrt{3} - 1).$$

Ha a versenyző erre a megoldásra jut más úton, de az $\frac{x}{y} = 2 + \sqrt{3}$ arányt nem írja föl, akkor az utolsó (1* pont) pontot nem kapja meg.